

i Forvejen i den Henseende. Og hvad angaar det, at der altsaa nu kun er to Mars Spillerum, hænger dette sammen med, at jo Privatistvæsenet nu skulde falde bort, og saa vilde der ikke være nogen særlig Grund til at give tre Mars Spillerum. Desuden have vi for Sikkerheds Skyld tilføjet, at „Ministeriet bemyndiges til under særlige Omstændigheder at dispensere fra disse Bestemmelser“. Endringsforslag Nr. 5 til § 5 følger af Nr. 3 til samme Paragraf. — Nr. 6, ogsaa til § 5, gaar kun ud paa at accentuere, at Eksamen skal afholdes paa selve Seminariet, hvis det paa nogen mulig Maade kan lade sig gøre; der tilstræbes der ved Ensartethed i disse Forhold — Mellem Nr. 7 til § 6 og Ministeriets Forslag er der ikke synderlig Forskel. Det er jo saa naturligt, at f. Eks. Biskoppen har Ret til at være Censur og i Religion eller praktisk Færdighed. Det eneste nye er, at Censurernes Antal er fastsat. Det ønskede Ministeren, og det kunde Udvalget finde ganske billigt og ogsaa retfærdigt, fordi det udelukker, at ellers et Ministerium kunde have et Syn paa Sagen og et andet Ministerium et andet Syn, saaledes at f. Eks. et Ministerium næsten ikke vilde benytte Censurer, medens et andet vilde benytte mange. Det er dog vistnok rigtigst at fastsætte i Loven et Minimum og et Maksimum, fastsætte et bestemt Tal vilde vist ikke være heldigt. — Nr. 8 til § 6. a. er kun en Redaktionsændring. — Nr. 9 til § 6 b gaar kun ud paa at fastsætte, at i alle Fag, der regnes dobbelt eller firdobbelt, skal der være to Censurer. — § Nr. 10 foreslaas, at § 6 c sidste Stykke skal udgaa, vi bleve enige herom, da vi ikke have kunnet enes om Forslaget i den Affattelse, som det havde faaet fra Ministeriet, og ingen af os satte særlig Pris paa denne Bestemmelse. — Nr. 11 til § 6 e er kun en Redaktionsændring, som følger af Forandringen under Nr. 7 til § 6. — Nr. 12 til § 7 er kommen ind som Følge af et bestemt Duffe fra Mindretallets Side. Flertallet kunde have ønsket, at Aaremaalet ikke var sat til 6, men kun til 3 Aar; men da det første bestemt blev ønsket, vilde man ikke sætte sig imod det, og vi maa paa den anden Side ogsaa indrømme, at naar der kræves betydeligere Bekostninger af de private Seminarier, for at de kunne faa Anerkendelse, vilde det være noget haardt mod dem, om de ikke kunne gøre Regning paa, at Anerkendelsen mindst varede i 6 Aar.

§ Nr. 13 til § 7 har Udvalget indsat et nyt Stykke, der lyder saaledes: „Disse anerkendte Seminarier underlægges samme

Tilsyn som Statsseminarierne“, og dertil knytter sig Nr. 16, hvor Udvalget har foreslaaet, at § 9 i Ministeriets Forslag helt skal udgaa. Vi fandt det mindre heldigt, at der ikke var opført noget bestemt i Forslaget om, hvilket Tilsyn de private Anstalter skulde være underkastede, og naar vi da skulde bestemme, hvilket Tilsyn de skulde være underkastede, mente vi, at naar nu Opgaven i det hele taget var at stille Privat- og Statsseminarierne omtrent lige, var det ogsaa allerede af den Grund det naturlige, at man lod dem komme ind under det samme Tilsyn som de offentlige Seminarier. Men Udvalget mener i øvrigt, at det ogsaa i og for sig er det heldigste, at Seminariedirektionen bliver det lokale Tilsyn ved de i de vedkommende Stifter værende Privatseminarier. Udvalget mener ganske vist, at disse Seminarier skulle være undergivne et virkelig effektivt Tilsyn. Det følger af sig selv, at naar de skulle have Dimissionsret, Tilfud til Seminarier og Elever, maa de ogsaa være underkastede et Tilsyn. Men Udvalget har paa den anden Side ment, at det var af afgørende Betydning, ikke blot for Lovens senere Stæbne i det andet Ting, men ogsaa for Lovens heldige Gennemførelse ude i Livet, at der skabtes Garanti for, at Tilsynet blev af den Bestaaenhed, at det hverken kom til at ødelægge de Fortrin, som de private Seminarier skulle have, eller gav Anledning til idelige Forviklinger mellem Tilsynet og disse Seminarier. De Fortrin, som de private Seminarier efter manges Mening skulle have, ere det friske, frie Initiativ, større Spillerum for den personlige Udvikling, for de kraftig udviklede Personligheder, større Spillerum for afvigende Anskuelser, aandelige Hørelser, Prøvelse af nye Ideer, og hvor stor eller ringe Vægt man nu end tillægger disse formentlige eller virkelige Fortrin, saa er i alt Fald saa meget vist, at de, der særlig holde paa Privatseminarierne, og de private Seminarier selv paa ingen Maade ville — jeg er sikker derpaa, thi jeg ved det — gaa ind under et Tilsyn, hvor de kunne være udsatte for at skulle have ens Uniform paa allesammen, et Tilsyn, der kunde sætte sig til Opgave at gennemføre et detailleret og stadig lokalt Tilsyn med Læseplanen, Lærerkrafternes Anvendelse og deres Virkemaade, kort sagt med hele Seminariets indre Liv. Og vi maa indrømme — jeg i alt Fald er villig dertil — at der kunde tænkes Farer i den Henseende, hvis der blev oprettet en Institution bestaaende hovedsagelig af yngre Mænd fra Hovedstaden. Der kunde tænkes Farer i Retning af overdreven Centralisation, Øst